

Konverze ETAG č. 004: ETICS na EAD

Ing. Miroslav Procházka

Od roku 1982 působí v TZÚS Praha, s.p., v různých funkcích, v současnosti je ředitelem pobočky Brno. Celý profesní život se věnuje zkoušení a diagnostice staveb a stavebních výrobků. Je autorizovaným inženýrem pro obor pozemní stavby a specializací zkoušení a diagnostika staveb. E-mail: prochazka@tzus.cz

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh (CPR), významně mění postavení Evropského dokumentu pro posuzování (EAD) a Evropského technického posouzení (ETA) proti stavu nastavenému ve směrnici Rady č. 89/106/EHS o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků (CPD).

Vnější tepelněizolační kompozitní systémy (ETICS) jsou velmi důležitým stavebním výrobkem jak z hlediska trhu, tak z hlediska stavebnictví i z požadavků na celkové úspory energie ve stavbách. Dosud je ověřování jejich vlastností na evropské úrovni upraveno Řídicím pokynem pro Evropská technická schválení (ETAG) č. 004, převzatým do působnosti CPR jako EAD. ETAG 004 se však musí v blízké budoucnosti transformovat na plnohodnotný EAD, tedy upravit a přizpůsobit se svým obsahem i svou strukturou požadavkům CPR.

Nejdůležitější změnou vyvolanou CPR je skutečnost, že technickou specifikací výrobku již není ETA, ale přímo EAD. Výrobky, které se svou strukturou od předmětu EAD odlišují, tedy nelze posoudit přímo, ale nejdříve je nutné vypracovat buď novelu EAD, případně přímo nový EAD a teprve potom lze pro takto odlišný výrobek připravit a vydat ETA. Zcela novým prvkem při vypracování EAD a posuzování výrobků podle něj je skutečnost, že případné limitní hodnoty, které výrobek bude muset závazně splnit, musejí být nastaveny výhradně prostřednictvím rozhodnutí Evropské komise. Podle CPR není možné, aby limitní hodnotu jako povinnou ke splnění nastavil subjekt pro technické posuzování (TAB) jen o své vůli, jako se tomu občas v minulosti při posuzování podle CPD dělo. Tato změna sice přináší pro výrobce jisté časové zdržení, to však nemusí být velké, na druhou stranu tímto způsobem Evropská komise jednoznačně zajišťuje, že technická specifikace výrobku a jeho následné posouzení budou transparentní jak vůči výrobcům, tak zejména vůči uživatelům. Samozřejmě že ve většině případů není nutné, aby pro daný výrobek byla nastavena a plněna povinná limitní hodnota, a postačuje, aby daná vlastnost byla zkouškami řádně zjištěna a vyjádřena odpovídajícím způsobem, tedy zejména standardními statistickými metodami jako charakteristická hodnota nebo konfidenční interval. Využít lze i jiný způsob vyjádření, pokud je pro takovou vlastnost již zakotven v některé používané evropské (EN) nebo i mezinárodní (ISO) normě.

V tomto smyslu je značným problémem pro vypracování harmonizované technické specifikace velmi rozšířené (a oblíbené) vyjadřování výsledků

průměrnou hodnotou, zejména aritmetickým průměrem. Taková hodnota nic neříká o variabilitě dané vlastnosti vyjádřené výsledky zkoušek, a v minulosti se zpravidla doplňovala limitními hodnotami pro jednotlivý výsledek, aby se kolísání vlastnosti omezilo do přijatelného intervalu. Jak již však bylo uvedeno, nastavení jakékoliv limitní hodnoty si Evropská komise vyhradila ke svému rozhodnutí a tímto způsobem se použití průměru pro vyjádření libovolné vlastnosti stává téměř nepoužitelným, protože získat v takové věci závazné stanovisko komise je časově velmi náročné. Jedinou výjimkou jsou případy, kdy byl takový postup pro danou vlastnost již v minulosti implementován v evropské normě (EN) nebo jiném předpisu projednaném a schváleném komisí (např. ETAG).

Při prvotní konverzi stávajících ETAG na EAD komise požaduje, aby nedošlo k technickým a věcným změnám obsahu původního ETAG. Při vlastní konverzi tedy není možné měnit a doplňovat technický obsah původního ETAG ani co do rozsahu vlastností ani co do způsobu jejich stanovení a vyjádření. Uvedené změny je možné zpracovat až do následných novel transformovaného EAD.

Značnou výhodou EAD je skutečnost, že jeho novelu lze vypracovat kdykoliv a bez zbytečných odkladů a novelizovaná harmonizovaná technická specifikace, technicky správná a odpovídající současné úrovni poznání, tak může být k dispozici s minimálním časovým odstupem v řádu několika měsíců od transformace ETAG. Novelu dokonce může vypracovat i jiný subjekt TAB než ten, který je za konverzi ETAG primárně odpovědný.

Dalším velkým rozdílem mezi EAD a ETAG pro sestavu je skutečnost, že sestavy EAD nemůže jako technická specifikace konkrétního výrobku obsahovat požadavky na jednotlivé komponenty ve formě identifikačních zkoušek, popisujících pouze jejich vlastnosti. Jen pokud je některá vlastnost určité komponenty nezbytná pro správnou funkci sestavy jako celku (například přídržnost lepidla ke stanovenému podkladu), může být tato vlastnost stanovena jako sledovaná vlastnost celé sestavy a jako taková pak zkoušena a popsána v ETA.

U ostatních vlastností komponent dané sestavy musí být v EAD pouze zajištěno, aby byl jednoznačně stanoven způsob jejich kontroly výrobcem sestavy v rámci jeho interního systému řízení výroby. U normalizovaných zkušebních postupů pro normalizované komponenty to může být provedeno pouhou odvolávkou na příslušnou normu, ve specializovaných případech však může být takový zkušební postup i přílohou EAD.

Zvláštností ETICS jako velmi rozšířeného stavebního výrobku je skutečnost, že paralelně s ETAG 004 se pro jeho zkoušení a posuzování připravují i evropské normy. Přitom zkušební postupy podle těchto připravovaných norem se často významně liší od zavedených postupů podle ETAG a podle ověřovacích zkoušek dávají pro stejnou vlastnost i výrazně odlišné výsledky. To může být v budoucnu u ETICS značným, až nepřekonatelným problémem pro přechod z EAD na harmonizovanou evropskou normu (hEN), protože Evropská komise velmi pečlivě dbá na to, aby výrobcům změnou technické specifikace nevznikly žádné nezbytné nutné dodatečné finanční náklady. Pokud by tedy přechod z EAD na hEN jednoznačně vyžadoval pro stejnou vlastnost provedení nových zkoušek na straně výrobců a výrazné změny v normalizovaných postupech pro navrhování a používání zavedených výrobků podle harmonizované specifikace, lze očekávat, že Evropská komise se bude velmi zdržet takovou změnu připustit.

Je zřejmé, že transformovaný EAD pro ETICS bude v počáteční verzi jen jinak poskládaným textem ETAG 004 s nezbytnými nutnými úpravami, plynoucími z rozdílného postavení EAD a ETAG. Teprve v dalších fázích lze očekávat nezbytné technické změny, které budou respektovat technický vývoj a vývoj poznání v jejich konstrukci.

Největší změnou v dohledné budoucnosti bude zřejmě přístup k pevnosti v tahu kolmo k rovině desky u materiálu tepelné izolace, zejména minerální vlny (MW), jejíž použití z důvodů požární bezpečnosti nabývá na významu. Podle platných EN 13162 a EN 1607 se pevnost v tahu kolmo k rovině desky vyjadřuje jako průměrná hodnota výsledků zkoušek bez toho, že by byly stanoveny přípustné hranice, zejména spodní mez. Přitom však právě pevnost v tahu kolmo k rovině desek u ETICS zajišťuje jejich odolnost vůči účinkům sání větru a u MW se v její hodnota začíná velmi nepříjemně blížit návrhovým účinkům větru tak, jak je můžeme stanovit podle Eurokódů (EN 1991-1-4).

Další nutnou změnou v blízké budoucnosti bude přístup k posuzování vlastní hmotnosti ETICS. Dosud se s ní při posouzení nijak neuvažuje, ale se vzrůstající tloušťkou tepelné izolace, opět zejména u MW, bude nutné tento parametr při posuzování zohlednit. Upravit se bude muset i přístup k mechanickému upevňování (např. zapuštěná montáž hmoždinek, použití závrtných hmoždinek, hmoždinek pro zlepšení soudržnosti s podkladem) a další detaily ETICS.

Je zřejmé, že prostá transformace ETAG 004 na EAD nepřinese žádné novinky a pro mnohé může být v tomto směru i zklamáním. Je to ovšem nutný počáteční krok k tomu, aby subjekty pro technická posuzování mohly dalšími úpravami již zveřejněného EAD náležitě reagovat na pokročilší vývoj v konstrukci ETICS a jejich užití. ■

Použitá literatura:

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 z 9. března 2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS.
- [2] ČSN EN 13162 ed. 2 Tepelněizolační výrobky pro budovy – Průmyslově vyráběné výrobky z minerální vlny (MW) – Specifikace.

- [3] ČSN EN 1607 Tepelněizolační výrobky pro použití ve stavebnictví – Stanovení pevnosti v tahu kolmo k rovině desky.
- [4] ČSN EN 1991-1-4 Eurokód 1: Zatížení konstrukcí – Část 1-4: Obecná zatížení – Zatížení větrem.
- [5] ETAG 004 External Thermal Insulation Composite Systems with Rendering, EOTA 2013.

english synopsis

ETAG No. 004 Conversion: ETICS to EAD

The European Parliament and Council regulation No. 305/2011 laying down harmonised conditions for the marketing of construction products (CPR) significantly changes the position of the European Assessment Document (EAD) and the European Technical Assessment as compared to the situation set forth by the Council Regulation no. 89/106/EEC regarding the approximation of laws and administrative provision of Member States for construction products (CPD).

klíčová slova:

CPR, ETICS, EAD

keywords:

CPR, ETICS, EAD

odborné posouzení článku:

Ing. Alena Šimková

externí expertka Evropské komise k programům EU
a poradkyně Euratom k oblasti stavebnictví

inzerce

MODERNÍ DOMY NA KLÍČ

www.rdrymarov.cz

RD RÝMAŘOV

Fotografie mají ilustrativní charakter